
Iris Biškupić Bašić

Ethnographic Museum, Zagreb
irisbb@emz.hr

Katarina Bušić

Ethnographic Museum, Zagreb
kbusic@emz.hr

Lorena Martinić

Ethnographic Museum, Zagreb
lorena@emz.hr

In memoriam
Received: 15th srpnja 2022
Accepted: 20th rujna 2022

IN MEMORIAM
Josip Barlek

(Koprivnica, 20th January 1948 – 13th March 2022)

Picture 1. Josip Barlek, senior curator of the Ethnographic museum, Archive EMZ

It is difficult to briefly sum up a professional life longer than four decades of an exceptional and dynamic person, our colleague Barlek. His death is a great loss for the entire Croatian culture, all the colleagues and friends and especially for his native area – Podravina, which he always mentioned and affirmed with special love in his work. With his personality and dedicated professional work, the colleague Barlek left an indelible mark primarily in the Ethnographic Museum, but also in the entire museum community in Croatia and beyond.

He expressed huge love for his people, their creativity and heritage from his student days, throughout his working life, until the end of his life and in this he was passionate and tireless. He came to the Ethnographic Museum to volunteer in 1972 as an ethnology and sociology student. He worked for a short time as a taxidermist and since 1979 as head of the Collection of Distaffs and Spindles, the Collection of Decorated Gourds, the Collection of Decorated Wooden Objects, the Easter Egg Collection and the Collection of Objects Linked with Customs and Beliefs. Professionally, he focused first on the finely decorated wood (gourds, distaffs) and since the 1990s he dedicated himself primarily to the topic of annual customs, i. e. religious practices and folk pieties in connection with the liturgical year – the most important Catholic holidays (Christmas, Easter) and saint feast days. Many of his professional texts are the starting point for all the further research on these topics in ethnology.

As an authentic ethnologist, a dedicated and accomplished field researcher, he enjoyed working with people, numerous individuals and associations and developed a wide network of museum associates who especially appreciated him. With his diligent work, he collected many objects which remained permanently in the holdings of the Ethnographic Museum. It needs to be pointed out that he showed an exceptional personal and professional interest in the nativity scene, and he ultimately founded the Nativity Scene Collection in the museum, as well as the Association of Friends of Croatian Nativity Scenes, of which he was a longtime president.

The colleague Barlek was the author of more than sixty solo and co-authored exhibitions, such as: *Shaped Wood – Distaffs in Croatia* (1984), *Pisani Vuzem – Easter Customs of North-West Croatia* (1991), *Following the Cross* (1998), *Easter Eggs* (2001), *Croatian Christmas Activities* (2004), *Stand by the Cross – Croatian Easter* (2005), *Easter Egg – a Tradition That Lasts* (2012) and *The Amazing World of Angels* (2007/2008) among others. Working with numerous contemporary artists and amateur art creators, he organised the Easter Egg Festival, the main event and a series of county festivals of the Association of Friends of Croatian Nativity Scenes. He was the initiator and a longtime organiser of the presentation of native scene creativity in Croatia at numerous thematic exhibitions and events in Europe, such as: *International Exhibition of Nativity Scene 100 Cribs at the Vatican*, *Hamlets and Nativity Scenes* in Sutrio, *Christmas in Verona* in Verona, to name a few.

The colleague Barlek liked to work with visitors, especially with children who enjoyed his vivid guidance through the permanent collection and temporary exhibitions of the Ethnographic Museum. Colleagues and museum workers will primarily remember him as a tireless and warm person who enriched every social gathering with special congratulatory skills and often by singing.

Josip Barlek was a true guardian of inherited folk values – both in his personal and professional life. This will remain so in our memories and in all the authentic evaluations of Croatian cultural heritage. His death left a huge void, but also a deep mark in the social, cultural and public life of the environment in which he worked and lived.

AUTHOR BOOKS AND EXHIBITION CATALOGUES

1984.

BARLEK, Josip. 1984. *Preslice u Hrvatskoj*.
Zagreb: Etnografski muzej.

1988.

RANDIĆ BARLEK, Mirjana i Josip BARLEK.
1988. *Podravski motivi: etnografija, naiva*.
Zagreb: Etnografski muzej.

1990.

BARLEK, Josip. 1990. *Šarane tikvice: Etnografski muzej, Zagreb, 21. srpnja do 3. rujna 1990*.
Zagreb: Etnografski muzej.

1991.

BARLEK, Josip. 1991. *Pisani Vuzem: uskrсни običaji sjeverozapadne Hrvatske: Etnografski muzej, Zagreb, 26. ožujka - 28. travnja 1991*.
Zagreb: Etnografski muzej.

1992.

BARLEK, Josip. 1992. *Na tom mladom ljetu...*
Zagreb: Etnografski muzej.

BARLEK, Josip. 1992. *Uskrсни običaji sjeveroistočne Hrvatske: Slavonija, Baranja, Srijem*. Zagreb: Etnografski muzej.

1993.

BARLEK, Josip. 1993. *Božićna svjetlost*. Zagreb: Etnografski muzej.

1995.

BARLEK, Josip. 1995. *Božićne jaslice: Etnografski muzej, Zagreb, prosinac 1995*.
Zagreb: Etnografski muzej.

BARLEK, Josip, BARLEK, Mirjana i Ljiljana DOMIĆ. *Križem do Uskrsa: izložba 1995: Etnografski muzej 1995*. Zagreb: Etnografski muzej.

1996.

BARLEK, Mirjana i Josip BARLEK. *Iz svijeta podravskog muža: uz 25 godina umjetničkog rada Josipa Cugovčana; 30.III. - 15.V.1996*.
Zagreb: Etnografski muzej.

MARKOVIĆ, Ksenija, BARLEK, Josip i Mirjana RANDIĆ BARLEK. 1996. *Kupinečki Kraljevec: život i običaji u starinskoj hiži*.
Zagreb: Družina - čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga i Filozofski fakultet.

RANDIĆ, Mirjana i Josip BARLEK. 1996. *Život bez predaha: uz 10-godišnjicu smrti prof. dr. Branimira Bratanića prvaka teorijske etnološke misli u Hrvatskoj, 06.VI-15.VIII 1996*. Zagreb: Etnografski muzej.

1997.

MARKOVIĆ, Ksenija, BARLEK, Josip i Mirjana RANDIĆ BARLEK. 1997. *Kupinečki Kraljevec: život i običaji u starinskoj hiži*.
2. izd. Zagreb: Družina - čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga i Filozofski fakultet; Županija: Zavičajni muzej Stjepana Grubera.

1998.

BARLEK, Josip. 1998. *Za križem: uskrсни običaji primorske Hrvatske: Etnografski muzej, 27.03. - 27.04.1998*. Zagreb: Etnografski muzej.

2000.

BARLEK, Josip. 2000. *Zagorski betlehem: božićne jaslice Hrvatskog zagorja: u susret velikom jubileju 2000. godina kršćanstva, 15.12.1999. - 20.1.2000*. Zagreb: Etnografski muzej.

2001.

BARLEK, Josip. 2001. *Uskrčne pisanice iz zbirke Etnografskog muzeja: 31.03. - 29. 04. 2001., Etnografski muzej Zagreb*. Zagreb: Etnografski muzej.

2002.

BARLEK, Josip. 2002. *Božićna svjetlost: izložba jaslica: Vukovarske adventske svečanosti, prosinac, 2002*. Vukovar: Gradski muzej Vukovar.

2004.

BARLEK, Josip. 2004. *Hrvatsko božićevanje: s posebnim osvrtom na božićne jaslice, 6. 12. 2003. - 2. 2. 2004*. Zagreb: Etnografski muzej.

2005.

BARLEK, Josip. *Uz križ stati: Hrvatski Uskrs: 13. 3. - 10. 4. 2005*. Zagreb: Etnografski muzej.

BARLEK, Josip. 2005. *Božić: narodni običaji brdovečkoga kraja*. Brdovec: Muzej Brdovec.

2007.

BARLEK, Josip. 2007. *Čudesni svijet anđela: Etnografski muzej u Zagrebu u suradnji s Muzejom za umjetnost i obrt u Zagrebu, 2. listopada 2007. - 30. travnja 2008*. Zagreb: Etnografski muzej.

2008.

BARLEK, Josip. 2008. *Brdovečki običaji korizmeno-uskršnjeg vremena*. Brdovec: Muzej Brdovec.

2010.

BARLEK, Josip. 2010. *Hrvatski Božik: ni se rodi Kralot nebesen...* Skopje: Muzej na Makedonija.

BARLEK, Josip. 2010. *Velikden v Hãrvatija: Hãrvatski narodni obiãai po vreme na velikdenskite posti*. Zagreb: Etnografski muzej.

2012.

BARLEK, Josip. 2012. *Hrvatski Veligden*. Skopje: Muzej na Makedonija.

BARLEK, Josip. 2012. *Festival uskrasnih pisanica: pisanica – tradicija koja traje: 21. ožujka – 15. travnja 2012.*, Etnografski muzej, Zagreb. Zagreb: Etnografski muzej.

BARLEK, Josip. 2012. *'Ususret Božiću': božićne jaslice Etnografskog muzeja*. Zagreb: Etnografski muzej.

2013.

BARLEK, Josip. 2013. *Dani Zelenog Jurja - od Jurjevske grančice do Ivanjskog cvijeća: 19. 6. - 27. 6 2013.*, skupna, žirirana, tematska izložba članova Sekcije za keramiku, staklo i porculan ULUPUH-a. Zagreb: ULUPUH - Hrvatska udruga likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti.

BARLEK, Josip i Danijela KRIŽANEC-BEGANOVIĆ. *Hrvatske božićne jaslice na izložbama „100 presepi“ u Rimu, 1996. – 2012*. Zagreb: Etnografski muzej.

ARTICLES IN PUBLICATIONS

1979.

BARLEK, Josip. 1979. „Svadbeni običaji“. U: *Izložba Etnografska prošlost Zagreba: u povodu 60. obljetnice Etnografskog muzeja u Zagrebu*. Nada Gjetvaj, ur. Zagreb: Etnografski muzej, str. 16-18.

1993.

BARLEK, Josip, PUNTAROVIĆ-VLAHINIĆ, Jadranka, SOMEK-MACHALA, Božica, SVURAC, Manda i Miljenko ŠANTEK. 1993. „Obiteljska zadruga Šantek“. U: *Obiteljska zadruga Šantek iz Rudeša u Zagrebu*. K. Marković [etc.], ur. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta, Etnološki zavod i “Družina” - čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga, str. 17-73.

1996.

BARLEK, Josip. 1996. „Kupinečki kraljevec: običaji uz dva najveća blagdana – Uskrs i Božić“. U: *Kupinečki Kraljevec: život i običaji u starinskoj hiži*. Ksenija Marković, Josip Barlek i Mirjana Randić Barlek, au. Zagreb: Družina - čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga i Filozofski fakultet, str. 13-18.

RANDIĆ-BARLEK Mirjana i Josip BARLEK. 1996. „Podravina“. U: *Đurđevački zbornik: v povodu 70. obljetnice živlejna Đuke Tomerlina-Picoka*. V. Piškorec, ur. Đurđevac: Rajna Golubić [etc.], str. 121-132.

1997.

BARLEK, Mirjana i Josip BARLEK. 1997. „Etnografske osobine bedekovčanskog kraja“. U: *Bedekovčina: stara i plemenita*. Ž. Bajza, ur. Bedekovčina: Općinsko poglavarstvo, str. 131-144.

2000.

BARLEK Josip. 2000. „Decorated Gourds“. U: *Croatian folk culture: at the crossroads of worlds and areas: Budapest history museum, Budapest, January – March 2000*. Z. Vitez i A. Muraj, ur. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, str. 403-407.

BARLEK Josip. 2000. „Easter Eggs“. U: *Croatian folk culture: at the crossroads of worlds and areas: Budapest history museum, Budapest, January – March 2000*. Z. Vitez i A. Muraj, ur. Zagreb: Galerija Klovićevi dvori, str. 383-389.

2001.

BARLEK, Josip. 2001. „Ukrašene tikvice“. U: *Hrvatska tradicijska kultura : na razmeđu svjetova i epoha*. Z. Vitez i A. Muraj, ur. Zagreb i Barbat: Galerija Klovićevi dvori i Institut za etnologiju i folkloristiku, str. 403-407.

BARLEK, Josip. 2001. „Uskrсна šarena jaja“. U: *Hrvatska tradicijska kultura : na razmeđu svjetova i epoha*. Z. Vitez i A. Muraj, ur. Zagreb i Barbat: Galerija Klovićevi dvori i Institut za etnologiju i folkloristiku, str. 383-389.

2003.

BARLEK, Josip. 2003. „Narodni običaji hrvatskog sela“. U: *Hrvatski put u ekološku poljoprivredu: zbornik radova: prvi hrvatski simpozij iz ekološke poljoprivrede, Zagreb, 15. - 17. studeni 2000.* Z. Maštrović, ur. Zagreb: Majke za Prirodni zakon [etc.], str. 47-52.

2004.

BARLEK, Josip. 2004. „Iz krapinskog narodnog života“. U: *Krapina: grad povijesti i kulture.* A. Szabo, ur. Krapina: Grad Krapina, str. 148-153.

2007.

BARLEK, Josip. 2007. „Calabazas decoradas“. U: *La cultura tradicional Croata: en la frontera de los mundos y las epocas.* Z. Vitez i A. Muraj, ur. Zagreb : Ministerio de Cultura de la Republica de Croacia i Instituto de Etnologia y Folcloristica, str. 402-407.

1984.

BARLEK, JOSIP i Damodar FRLAN. 1984. “Book reviews ‘PODOLAK, Jan. 1980. Culture and the Way of Life of the Slavs in the Conditions of Socialism. Bratislava: Slovenske Pedagogicke Nakladatelstro’”. *Anthropological Quarterly* 57/2: 93-94, <https://www.jstor.org/stable/3317583> (pristup 26.9.2022.).

1987.

BARLEK, Josip. 1987. „Običaji uz porođaj u okolici Zagreba“. *Etnološka istraživanja* 3-4: 327-339.

BARLEK, Josip. 1987. „Svadbeni običaji u okolici Zagreba“. *Etnološka istraživanja* 3-4: 291-324.

BARLEK, Josip. 2007. „Huevos de Pascua multicolores“. U: *La cultura tradicional Croata: en la frontera de los mundos y las epocas.* Z. Vitez i A. Muraj, ur. Zagreb: Ministerio de Cultura de la Republica de Croacia i Instituto de Etnologia y Folcloristica, str. 382-389.

BARLEK, Josip. 2007. „Riječ recenzenata“. U: *Erdovec: život i običaji: sjećanje na djetinjstvo i mladost u selu Erdovcu nedaleko od Križevaca u prvoj polovici 20. stoljeća.* Ivka Gudić, au. Križevci: Gradski muzej Križevci, str. 5-6.

2009.

BARLEK, Josip. 2009. „Moja baština“. U: *Moja baština.* Lucija Krnjak, au. Čakovec: “Zrinski”, str. 7-9.

1988.

BARLEK, Josip. 1988. „Običaji uz porođaj u okolici Zagreba“. U: *Etnografska baština okolice Zagreba.* M. Petrić i M. Sinković, ur. Zagreb: Zadržna štampa, str. 327-339.

BARLEK, Josip. 1988. „Svadbeni običaji u okolici Zagreba“. U: *Etnografska baština okolice Zagreba.* M. Petrić i M. Sinković, ur. Zagreb: Zadržna štampa, str. 291-324.

2004.

BARLEK, Josip. 2004. „Uskrsne pisanice Podravine: iz zbirke Etnografskog muzeja u Zagrebu“. *Podravski zbornik* 30: 265-280.

2006.

BARLEK, Josip. 2006. „Uz križ stati – hrvatski Uskrs: Uskrs u Podravini“. *Podravski zbornik* 32: 279-302.